

## Rozhovor s prof. PhDr. Alešem Sekotem, CSc.

*Jeden z prvních absolventů znovuobnoveného studijního oboru sociologie v šedesátých letech prof. PhDr. Aleš Sekot, CSc., pedagog a vědecký pracovník Fakulty sportovních studií Masarykovy univerzity, se počátkem letošního jara dožívá završení sedmé dekády života.*

**Je známo, že jste během své dlouhé a pestré profesní kariéry několikrát zásadním způsobem změnil nejen své odborné zaměření, ale i oblast a místo svého působení. Vaše dlouhá cesta od absolutoria na tehdejší Univerzitě Jana Evangelisty Purkyně a dnešním profesionálním působením spíše odborně všestranného badatele a pedagoga však nevedla rozhodně přímočaře v zajetých kolejkách naší Alma Mater.**

Ano. Tato cesta byla roubena a korigována jednak dobovými možnostmi a navíc i postupně se vyhraňujícími zájmy a horizonty jejich naplňování. Již rozhodnutí absolvovat učební obor horník v Ostravě a postupně se propracovat na dobově nesmírně prestižní profesi důlního inženýra se mi s odstupem času zdá být spíše úsměvné. Vzdor tomu, že šlo o rozhodně tvrdou životní zkušenost, která přinejmenším znamenala respekt před skutečnou těžkou prací a také sebepoznání ve smyslu potřeby vzdělávat se v oblasti společenských věd. To se mi cestou složitých rozdílových zkoušek podařilo přijetím na právě nově vzniklý obor sociologie tehdejší Univerzity Jana Evangelisty Purkyně, kterou jsem v roce 1970 absolvoval. A to v době, kdy kariéra na půdě „buržoazní pavědy“, jak byla sociologie tehdejšími normalizátory nazývána, byla obecně téměř nemožná.

**Co tedy vedlo k tomu, že jste z této profesní cesty „nesešel“?**

Po promoci jsem nastoupil základní vojenskou službu a udělal si řidičský průkaz na nákladní automobily, to byla asi tak v té době z mého mladického pohledu ta nejschůdnější cesta ke „startovacím“ zaměstnání. Tato „aspirace“ však zůstala nenaplněna, a to díky benevolentnějšímu politickému klimatu na Slovensku, kam byl dán větší prostor aspirantskému studiu na akademickém Sociologickém ústavu, kde jsem byl v září 1971 přijat. Mým úkolem bylo zkoumat profesní, kvalifikační a odvětvovou strukturu československých dělníků, a to cestou rozboru statistických materiálů. Vzpomínám na náročné a přísné komisní aspirantské zkoušky, stěží srovnatelné s těmi, jak je znám dnes. Po dvou letech jsem všechny studijní povinnosti ukončil, na mé Alma Mater obhájil doktorát ze sociologie a zatoužil vrátit se do Brna. Problém byl, kam, do jakého zaměstnání, jak případně uplatnit své nabyté akademické zkušenosti.

**Takže, opět dilema. A jeho řešení?**

Opět, zřejmě přinejmenším nepřímo, zapůsobily politické okolnosti. V roce 1971 byl totiž právě v Brně založen Ústav vědeckého ateismu a společenského vědomí, kam jsem byl jako již publikující mladý odbor-

ný pracovník přijat. A to v oblasti, která mi byla sice tematicky a odborně vzdálená, ale která vzhledem k benevolentnímu vedení tohoto pracoviště umožňovala orientovat se odborně i mimo jeho formálně vymezený profil. Mně se podařilo dlouhodobě studovat oblast sociologie náboženství, vydat řadu vědeckých a populárně vědeckých publikací tematizujících problematiku jednotlivých církví, konfesí a náboženských společností a především shrnujících základní témata sociologie náboženství. Zde jsem působil jako vědecký pracovník do roku 1991, kdy byl ústav z pochopitelných důvodů zrušen.

### **Takže konec další profesní etapy a opakující se otázka „co dál“?**

Ano. Tentokrát žádná náhoda či shoda okolností nenastaly. Vnitřně jsem se postupně smiřoval s myšlenkou, že je mi akademická dráha nadále uzavřena. Postupně jsem pracoval jako živnostník v oboru propagace a reklamy v automobilové branži, vymýšlel reklamní slogany na produkty, o jejichž spotřebním užítku jsem rozhodně

nebyl skálopevně přesvědčen a propadal skeptickému pocitu vlastního profesního zmaření. To, v rámci jedné prezentace na automobilovém veletrhu v květnu 1993, vedlo k rozhodnutí s touto činností s okamžitou platností skoncovat. A to bez ohledu, co bude dál!

### **To, už vzhledem k Vašemu věku, byl dost riskantní krok?**

Určitě. Ale některé praktiky „podnikatelského“ prostředí první poloviny devadesátých let se naprosto neslučovaly v celoživotním očekáváním možné změny společenského a politického klimatu. Prostě jsem se stal na několik měsíců klientem Úřadu práce, a to bez zjevné možnosti nabídky přiměřeného zaměstnání. Tedy nová životní zkušenost, kterou jsem krátce prošel již při zrušení brněnského akademického pracoviště. Úlevný pocit vymanění se z pro mne dusivého prostředí dravého podnikání vystřídala nejistota a postupné obavy z materiálního jištění. Nabídka podílet se na propagaci nosičů klasické muziky mi během



půl roku přinesla ověření tradiční pravdy „ševče drž se svého kopyta“, když jsem se stal svědkem profesního a osobního úpadku nadaného brněnského hudebního kompozisty řítícího se na úkor svých uměleckých schopností do nejistých sfér podnikání.

### **Takže opět otázka se zřejmě stále nejjistější odpovědí: Co dál?**

Tentokrát přišla neočekávaná nabídka od přítelkyně podílet se na etablování distribuční farmaceutické firmy. Stal jsem se tak po dobu sedmi let vedoucím brněnské pobočky firmy Medicamenta. A ocitl se snad na nejdálenějším bodu vzhledem k mé profesi a mým původním odborným ambicím. Jediným mým úkolem bylo zvládnout prostřednictvím „call centra“ odbyt do široké sítě lékáren, který by alespoň bazálně stačil silicím tlakům zahraničních distribučních firem. Jedna z nich tu naši nakonec na přelomu tisíciletí „spolkla“ a já opět mířil na Úřad práce.

### **Tak to už vypadá až neuvěřitelně dramatické.**

Vskutku krajně nevhodná doba na startování nové profesní kariéry. Ale svým způsobem spojená s úlevným pocitem: Již nikdy nic nečinit v oboru podnikání a nově posílené úsilí dělat to, co považuji za smysluplné a co mi bylo dosud odepřeno: Učit. Příležitost čtvrtinového úvazku na osmiletém gymnáziu ve Šlapanicích v hodinách anglické konverzace a základů společenských věd jsem si užíval jen krátce: Chyběly mi zkoušky z pedagogické způsobilosti. A tak nezbylo než čelit další profesní „výzvě“.

### **A tou bylo co?**

Práce pomocného sociálního pracovníka v nově zřízeném Domě sociální prevence. Dvoustupňový provoz práce s lidmi bez

domova mi vedle platu 6 350 Kč měsíčně dal nahlédnout do běžně nepoznaných (a ignorovaných) zákrutů tvrdého života či spíše živoření těch, kteří kvůli zpravidla řadě okolností jsou na místě, které označujeme jako „okraj společnosti“. Zřejmě moje nejsilnější profesní životní zkušenost, získávanou devět měsíců netuše, že mi bude brzy velmi užitečné právě tam, kam mne srdce táhlo. Na akademické půdě Masarykovy univerzity.

### **Takže: velký zlom. Konec dobrý, všechno dobré?**

Ano, tady to myslím platí. Uvolněné místo učitele sociologie jako zástup na mateřskou dovolenou na půl úvazku na Ekonomicko-správní fakultě mi náročným přijímacím řízením v anglickém jazyce dalo poprvé nahlédnout do kultivovaného světa práce s univerzitními studenty, znovuotevřelo možnost a schopnost publikovat a poté získat stále místo na nově založené Fakultě sportovních studií, díky níž jsem se, možná neskromně řečeno, opravdu „našel“. Báječní kolegové, prima studenti, možnost zabývat se mnohavrstevným světem sportu, který je nejen pro mne atraktivní. Dosáhnout vrcholnou vědecko-pedagogickou hodnotu, působit na řadě světových univerzit, vydávat knihy a publikovat v zahraničí.

### **Tedy. Když použiji Váš výraz „mnohavrstevný“ v kontextu Vašeho profesního života: Co Vám jednotlivé vrstvy daly a vzaly?**

Správně položená otázka: když něco získáváme, zpravidla i něco ztrácíme. A naopak. Učňovská léta mne, spíše rozmazlaného synáčka střední třídy, poučila, že život může být zejména bez rodinné opory velmi tvrdý. „Podnikatelská“ kariéra mne ochudila o velkou porci iluze o tom, že trh je hybnou silou našich soudobých životů a hlav-

ně neodbytný pocit, že je obrovský rozdíl mezi podnikatelem a „podnikavcem“. Já byl bohužel vtahován spíše druhou z těchto skupin naší cesty ke kapitalismu. A moje již patnáctiletá práce na Masarykově univerzitě, kam jsem se velkým a klikatě vedoucím obloukem z pozice studenta do postavení pedagoga vrátil, mi dala uvěřit, že se člověk má neúnavně snažit najít takové místo v životě, které ho co nejvíce naplňuje vnitřním uspokojením užitečnosti a respektu okolí. I když jsem si plně vědom, že jsem měl v závěrečné fázi profesní dráhy to velké

štěstí být přijat, podporován a oceňován právě Masarykovou univerzitou.

A tím i díky za možnost dlouhodobě se podílet na koncepci jediného univerzitního odborně profilovaného časopisu *Univerzitas*, jehož půlstoletá existence se právě uzavírá. Práce v jeho redakční radě byla pro mne zpravidla osvěžujícím intelektuálním zážitkem, který mi bude chybět.

**Díky za rozhovor. Nejen za sebe.**

*Rozhovor vedla Milena Strachová*